

izhaja šestkrat letno. Prispevke vracamo samo na željo avtoře. Načrnicina je vključena v članarine DOPPS.
Prispevke lahko posiljate na družveni naslov ali emali: andref@ramseck.org@users.ssi. Informacijni bilen
likovna oprema: prirodoslovska literatura iz preloma slofija; Tisk: Tiskarna Artele;
Urednica: Andreja Ramašek; Oblikovanje: Davor Šipke (Zivozelen); Print: Primoz Kralj, KB ZOD;
Izdaja: Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije DOPPS, p.p. 2395, 1001 Ljubljana;

27 ilustracií Amnona Koželja

trda vezava

105 strani, 16 x 25 cm

Podobe iz narave.

Tiskarstvo

Naročilnico posilite na naslov: Mohorjeva držba Celje, p.p. 4445, 1001 Ljubljana ali p.p. 150, 3001 Celje.

Cena ne vesbuje soudelite pri stroških posiljanja. Naročilnica zavzeže Zalozbo in naročnika.

Plačila) bom po pozvezlu. Rok za reklamacijo ali odstop od pogodbe je 3 dni po prejemu

Podpis: _____ Datum: _____

Telefon: _____

Poslovna prična št.: _____

Ulica in číslo: _____ Priimek: _____

Naročilnica

Naročilja po telefoni: 061 314 768 ali 063 490 1421, ali z naročilnico po posili.

kar mi prispada kot glavnemu društvu za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije.

DA, naročam kujigo Podobe iz narave po poseben cenii 1.900,00 SI, ki vključuje 10% popust,

NOVICE DOpps

INFORMATIVNI BILTEN

LETNIK 4 ŠTEVILKA 3 OKTOBER 98

Društvo za opazovanje in
proučevanje ptic SlovenijeDOpps, p.p. 2395, 1001 Ljubljana
tel. (061) 133 95 16, mobil 0609 625 210

UVODNIK

JUBLJANSKO BARJE - OSREDNJE SLOVENSKO NARAVNO BOGASTVO

V Modrem salonu Grand hotela Union je bila 17. junija 1998 odprta razstava z zgornjim naslovom. Organizirala in izvedla jo je peščica prizadevnih članov našega društva, ob podpori generalnega pokrovitelja Mobiltelem in hotela Union. Ob tej priložnosti sta bili predstavljeni tudi DOpps-ovi zloženki, o ljubljanskem barju in koscu. Razstava je otvorila ljubljanska županija Viktorija Potočnik, pozdravne besede pa jih je namenil tudi državni podsekretar za naravo, Mladen Berginc. Torej, ne moremo se pritoževati, da sama slovesnost in število prisotnih veljakov na mestnem in državnem nivoju nista bila primerena, ko smo ob koncu otvoritve predstavili poglede društva na reševanje problematike, ki jih razstava prikazuje. Strnili smo jih v deset točk in jih naslovili kot "Memorandum za ljubljansko barje". To je v bistvu spisek zahtev, ki jih moramo uresničiti, če hočemo Barje ohraniti na seznamu ornitološko pomembnih območij v Evropi. Skoraj dvajsetletno delovanje posameznih članov društva na ljubljanskem barju, ki je v zadnjih osmih letih doseglo svoj vrh v intenzivnem zbiranju podatkov za ornitološki atlas gnezdelcev ljubljanskega barja, nam, kot društvu, prav gotovo daje pravico in tudi dolžnost javne predstavitev pogledov na načine varovanja tega koščka Slovenije. Zavedamo se namreč, da lahko trenutno na vprašanji kaj in kako ohraniti (kar se tiče naravne dedičnine seveda), najbolj celovito odgovori le naše društvo. Samozaupanje, nam daje znanje, ki smo ga nabrali v vseh teh letih trdega dela, kakor tudi spoznanje, da celovitejšega pregleda naravne dedičine ljubljanskega barja nima nihče. Seveda se pri varovanju Barja ne vidimo kot edini partner. Nasprotno, želimo si tvornega sodelovanja z ljudmi in

organizacijami, ki Barje raziskujejo tudi z drugih zornih kotov, saj se vseh pomembnih območij in načinov njihovega varovanja, s pticami kot objektom raziskav ne da prepoznati. Vseeno smo prepričani, da to našim memorandumskim zahtevam ne zmanjšuje vrednosti, temveč jih lahko kvečjemu dopolni. Po naših ugotovitvah je Barje na poti razvednotenja in le hitro ukrepanje lahko prepreči najhujše. Časa za kakršna koli taktiziranja ni več.

Nadvse si želimo sodelovanja tudi s strani ljudi, ki na Barju živijo. Morda res ni lahko razumeti, a kljub izrečenim društvenim pobudam za ohranitev ravnice južno od Ljubljane, ki se verjetno v veliki meri križajo s trenutno predstavo Barjancev o idealnem življenju, na njih nismo pozabili. Kako le? Kot v vsakem polnaravnem sistemu (kar Ljubljansko barje danes je), je tudi tu narava, ki jo skušamo iztrgati pozabi, z njimi usodno povezana v celoto in varovanje, ki ne bo imelo njihove podpore, bo obsojeno na neuspeh. Zato bo morda na mestu tudi opozorilo nam, članom društva: sodelovanje z domačini in njihovo izobraževanje je naša šibka točka zaradi katere lahko zvodenje vsa naravorstvena prizadevanja. Ob tem opozorilu pa ostane le malo prostora za opravičilo, češ, da se spoznamo predysem na ptice. Kaj nam bo nameč to poznavanje pomagalo, ko se bomo spominjali ptic, ki jih več ne bo? Razstava bo po Ljubljani (iz hotela Union se je po otvoriti preselila v Mestno hišo) potovala še po ostalih Barjanskih občinah, kasneje še po Ljubljanskih šolah. Na društvu upamo, da si jo bodo tako lahko ogledali tudi tisti, ki jim je najbolj namenjena.

Davorin Tome

DOPPS-OV MEMORANDUM ZA LJUBLJANSKO BARJE

Kaj je na Ljubljanskem barju tako pomembnega, vrednega in ogroženega, da ga postavlja na sam vrh slovenske naravne dediščine, da ga občudujejo Evropeji in da se za njegovo zaščito zavzemajo župani vseh barjanskih občin ter celo država? Marsikoga bo presenetilo, da to niso v prvi vrsti arheološki sledovi mostičarjev in Rimljjanov, ne slikoviti izviri Ljubljance pri Vrhniki in Bistri, da to ni Plečnikova cerkev v Črni vasi niti Kozlarjeva gošča, da to niso zadnji visokobarjanski kupi šote in ne opevani Mali plac.

Glavna vrednost Barja so obsežni nižinski travniki, ki se z logi in mejicami združujejo v tradicionalno kuturno krajinou, kakršni po svoji obsežnosti ni para v Sloveniji. Varstvo so potrebne velike populacije ogroženih živali in rastlin, ki tu živijo. Njihovo število je še tako veliko, da je Barje pomemben genetski rezervoar za jugovzhodni del Srednje Evrope in glavni porok za njihovo preživetje v Sloveniji.

Za ohranitev neprecenljivega naravnega bogastva, ki ga Ljubljansko barje predstavlja za Slovenijo, je treba:

1. obdržati sedanji delež travnikov in ga postopoma večati;

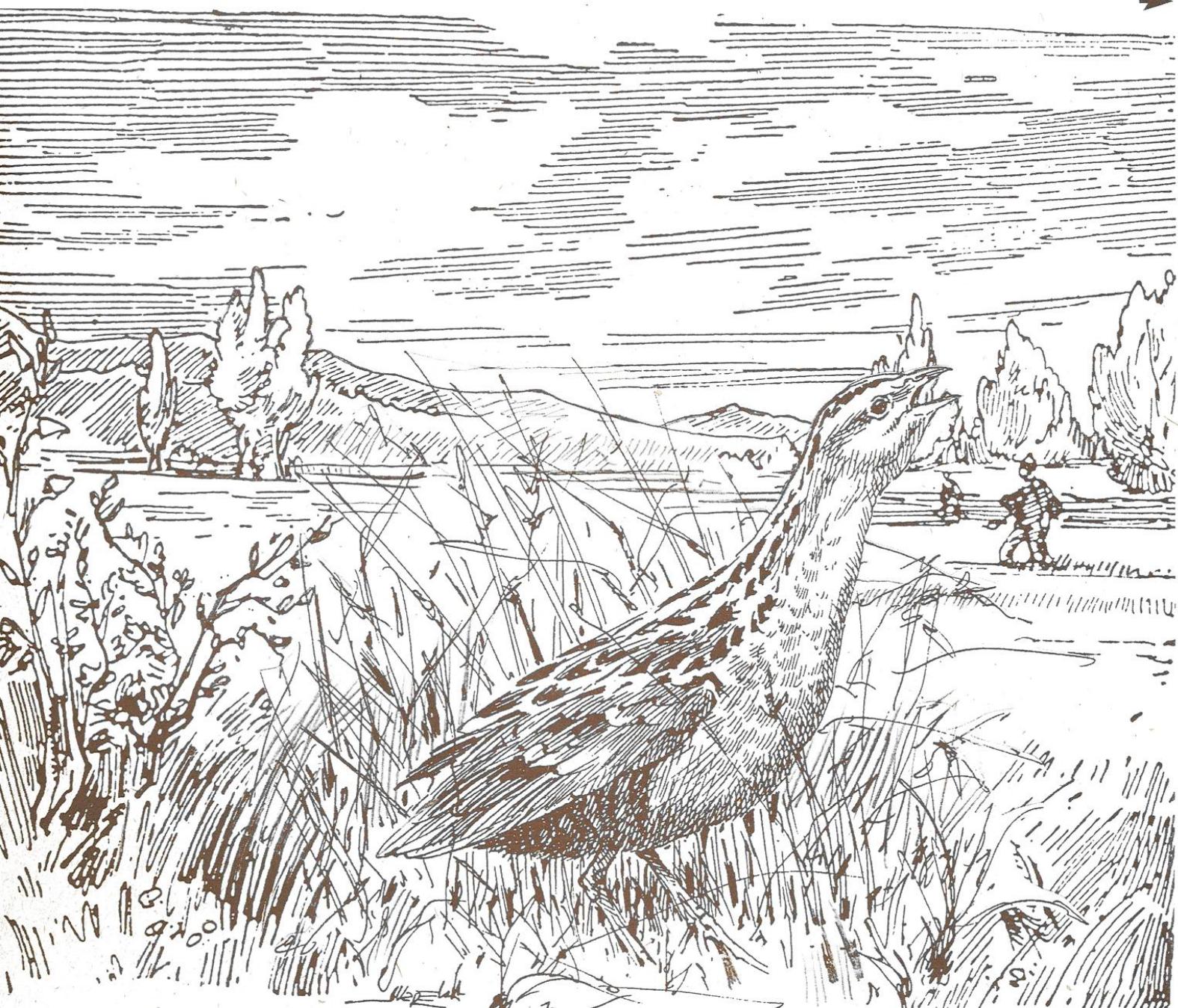
2. spodbujati take oblike kmetijstva, ki bodo ohranjale ekstenzivno gojene travnike;*
3. v najkrajšem času zaustaviti napredovanje vseh črnih gradenj ter preprečiti legalno širjenje urbanizacije in infrastrukture v prostoru;**
4. prostorsko in časovno omejiti turistične in rekreativne dejavnosti, ki škodujejo naravi na Barju;***
5. omejiti širjenje odlagališč odpadkov ter zapreti obstoječe deponije;
6. ohraniti in ponekod ponovno vzpostaviti za Barje značilne vodne režime;
7. določiti in zavarovati osrednja območja s strožjim režimom;
8. vzpostaviti mrežo manjših naravnih zatočišč zunaj osrednjih varstvenih območij;
9. nameniti tri odstotke površine Barja za renaturacijo - povrnitev nizkega barja;
10. ohraniti vlogo Barja kot naravnega zadrževalnika visokih voda, ki varuje del Ljubljane pred poplavami.

* npr. uporaba stelje in reja konj

** zadnja sprejemljiva meja prodiranja urbanizacije in infrastrukture na Barje je vzhodna in južna ljubljanska obvoznica ter avtocesta Ljubljana-Vrhnika.

*** npr. letenje z ultralahkimi letali in baloni, letalsko in raketno modelarstvo, prosto spuščanje psov, promet izven večjih cest, plovba z motornimi plovili po Ljubljanici in pritokih, vrtičkarstvo.

Peter Trontelj
predsednik DOPPS

CENZUS VELIKEGA SKOVKA OTUS SCOPS NA LJUBLJANSKEM BARJU

Marsikje na Barju je kljub padavinam, ki obsežno namočijo zemljo v aprili in začetku maja, ponoči mogoče slišati petje velikih skovkov. Zaradi skoraj izključno žuželčje prehrane je ta topoljubna, skorajda mediteranska vrsta edina izrazita selivka med sovami. Vrnejo se v začetku aprila, s petjem pa prenehajo konec julija oziroma v prvem tednu avgusta. Za preživetje potrebujejo odprtvo kulturno krajino, v kateri ne smejo manjkati sadovnjaki, travniki in posamezni pasovi dreves. Prvenstveno gnezdijo v duplih, edino do sedaj zabeleženo gnezdo na Ljubljanskem barju je bilo v škorčnici.

V okviru ljubljanske sekcije DOPPS smo 5. in 6. maja 1998 izvedli popis pojčih velikih skovkov. Zbrali smo podatke o številčnosti in razširjenosti ter nekaj podatkov o prostorskih zahtevah vrste. Naš namen je akcijo redno izvajati tudi v prihodnjih letih, da podatki ostanejo aktualni in lahko služijo kot argument za varovanje Barja.

Najprej smo 5. maja po metodi transekta popisali vse osebkice, ki so peli sami od sebe. Naslednji dan, 6. maja smo uporabili posnetek samčevega petja. Na popisnih točkah, ki so bile med seboj oddaljene 500 - 1000 m (odvisno od odprtosti terena), smo se ustavili in poslušali 2 minuti in nato 2 minuti predvajali petje samca in polem še do 3 minute čakali na odziv. Sledil je premik na novo točko.

Barje smo razdelili v 11 popisnih območij, ki smo jih pokrili z 10 ekipami (1 - 4 ljudje v vsaki). Z delom smo pričeli med 20.30 in 22.00 uro ter končali med 22.30 in 2.30 uro. Prvi dan smo brez posnetka našeli 28 skovkov (od tega 1 samica), drugi dan smo našeli 64 osebkov, med njimi so bile 4 samice. Največjo gostoto velikih skovkov smo ugotovili v centralnem delu Barja ob Ljubljani, npr. v Blatni Brezovici, Lipah, Črni vasi in Robidnicah. Na obrobju Barja jih ponekod sploh nismo zaznali. Vzrok je verjetno gostota poseljenosti ter obsežna infrastruktura (Brezovica, Škofljica, Vrhnik), ki sta ukradli marsikatero duplo in lovni teren. Ponekod je verjetno vzrok zaprost terenu npr. Želimlje in Iška vas. Zanesljivost našega dela je zmanjševal iudi hrup s cest in naselji. Najbolj pogosta reakcija skovkov na posnetek je bil pričetek petja, mnogi so se tudi spreleteli bliže k predvajalcu posnetka. Redkeje smo zabeležili prenehanje petja in nemirno menjavanje pevskega mesta.

Nekateri med vami ste se štetja udeležili osebno, drugi ste prijazno odstopili svoje kasetofone, da smo opremili vse ekipe. Vsem prisrčna hvala! K štetju ste seveda vsi člani vabljeni tudi prihodnje leto v maju.

Katarina Senegačnik

LJUBLJANSKA SEKCija DOPPS

IZLETI

14. november 1998: Zbilje, Trboje in Hraše, vodi Katarina Senegačnik
Izlet bomo začeli pri bifeju ob Zbiljskem jezeru ob 8. uri. V tem letnem času se že zbirajo vodne ptice, ki bodo prezimovale na tej Savini akumulaciji. Opazovali bomo čopaste in male ponirke, razne vrste rac in labode. Izlet bomo nadaljevali z ogledom Trbojskega jezera, dosedaj edinega gnezdišča velikega žagarja v Sloveniji. Nekaj deset osebkov tam tudi prezimuje. Na koncu nas čaka še postanek pri mlakah v Hrašah, kjer je leto nazaj gnezdel črnogli ponirek. Informacije na tel. (061) 263 988.

19. december 1998: Ptuljsko jezero, izlet organizira štajerska sekcija DOPPS
Zbor je ob 8. uri na železniški postaji Ptuj, izlet bo trajal 5 ur. Za ostale informacije glej seznam izletov štajerske sekcije DOPPS. Izlet je namenjen spoznavanju, druženju in izmenjevanju strokovnih mnenj med člani vseh sekcij, zato ste nanj še posebej toplo vabljeni!

6. februar 1999: Ormoško jezero, vodi Luka Korošec

Dobimo se med 6.30 in 7. uro na železniški postaji v Ormožu; odhod gosi z jezera je namreč precej nepredvidljiv. Ormoško jezero je edino redno prenočišče nekaj tisoč gosi, ki prezimujejo v severovzhodni Sloveniji. Njihov hrupni jutranji odhod z jezera na Madžarsko, kjer se prehranejo, je ob čudovitem panonskem sončnem vzhodu pravo doživetje. Vse ostale informacije dobite pri vodji izleta na tel. (062) 782 787.

20. marec 1999: Izliv reke Mirne, vodita Borut Rubinič in Al Vrezec

Izliv Mirne je kljub grobim regulacijam še vedno ornitološko zanimiv. Na morju je mogoče opazovati slapnike, ponirke in race, na polojih pa pobrežnike, ki so prezimovali v Sredozemlju. Poleg tega si bomo ogledali tudi slavno drevo, ki v svoji krošnji gosti kolonijo španskih vrabcev (le-ti se iz prezimovališč žal vrnejo kasnej). Na poljih nas bodo verjetno pričakale tudi nekatere pevke na poti v svoja gnezdišča in ujede.

Dobimo se ob 7. uri na parkirišču letališča Portorož, od tam bomo pot nadaljevali skupaj. Informacije na tel. (061) 311 469 in (061) 316 943.

10. april 1998: Krakovski gozd, vodita Andrej Hudoklin in Hrvoje Oršanič
Zbirno mesto je ob 7. uri pred gostilno Žunir v Kostanjevici ob Krki. To je edinstvena priložnost za obisk poplavnega dobovega gozda, ki v svojih krošnjah skriva gnezda več parov črnih štokrelj in malega klinkača. V tem času so tla prekrita s preprogo iz čemaža, ki ga mestoma pozlatita pasja čebula in navadna kalužnica. Poleg gozda, v katerem bomo poslušali detle, žolne, drozge, sinice itd., si bomo ogledali tudi polja in travnike okoli gozda, na katerih so se lani več dni prehranjevale južne postovke. V eni od okoliških vasi smo celo opazovali parjenje, čeprav kasnej niso gnezidle - morda bodo letos! Obdržala sta se tudi črnočeli srakoper in čuk, ki v Sloveniji predstavlja že skoraj izumrli vrsti. Izlet pod strokovnim vodstvom biologa in gozdarja je torej prava ureničitev ornitoloških in botaničnih sanj! Zaradi poplavljnosti gozda so škornji obvezni! Vse ostale informacije dobite na tel. (068) 65 603.

27. april 1999: Cerkniško jezero, vodita Leon Kebe in Dare Šere

Tradicionalni izlet na Cerkniško jezero bomo pričeli ob 7.30 pri Cirilu (bife s kegljiščem v Dolenjem jezeru). Odlično strokovno vodstvo, poznavanje terena, dobra družba in za opazovanje ptic najbolj pestro obdobje so gotovo dovolj dobrí razlogi, da tega izleta ne zamudite.

Pričakujemo nas pobrežniki, prvi rjavci srakoperji, smrdokavre in morda celo ribji oreli! Informacije na tel. (061) 791 586 ali (061) 12 50 751.

Izlet je namenjen spoznavanju, druženju in izmenjevanju strokovnih mnenj med člani vseh sekcij, zato ste nanj še posebej toplo vabljeni!

22. in 23. maj 1999: Novigrad, Bale, jezero Paluda, vodi Zlata Vahčič

Kdor se želi naužiti miru in lepot Istre izven turistične sezone ter prisluhniti mediteranskim pticam in polnem petju, naj se vsekakor udeleži tega izleta. Informacije o uri odhoda, prenočišču in načinu prevoza dobite na tel. (061) 335 841.

19. in 20. junij 1999: Krnska jezera, vodi Tomaž Jančar

Dvodnevni izlet bomo pričeli pri izviru Tolminke in ga nadaljevali proti Krnskim jezerom. Ta čas je za obisk gora najbolj primeren, saj ptiči intenzivno krmijo svoje mladiče. Ogledali si bomo tri kolonije mestnih lastov na naravnih gnezdiščih, planinske vrabce, planinske pevke, kupčarje, morda celo kakšnega beloglavega jastreba, poleg tega pa bomo poslušali kotorne in hribskie listnice, ki v Sloveniji gnezdijo le na nekaj mestih. Prespali bomo v koči pri Krnskih jezerih (spalne vrče ne potrebujete, pač pa denar za prenočišče). Drugačno dne se bomo vračali cez Peske. Tisti, ki to območje poznate, boste lahko ugotovili, da ga je lanskoletni velikonočni potres močno prizadel - razdejal je cele gore in izbrisal nekaj hektarjev gozda. Za izlet se prijavite osebno pri vodji na tel. (061) 667 968, hkrati boste izvedeli tudi vse v zvezi z uro odhoda in prevozom. Obvezna je trdna obutev - nikakor ne superge! V primeru slabega vremena bo izlet preložen na 26. in 27.6. (naslednji vikend).

PREDAVANJA

Predavanja so ob četrtekih v društvenih prostorih na Žibertovi 1 v Ljubljani. Pričnejo se ob 19. uri.

12. november 1998: Poročilo z BirdLife-ove delavnice »Communication Workshop« v Izraelu, Borut Rubinič Delavnica, na kateri so se srečali partnerji BirdLife-a, je potekala marca 1998. Po teoretičnem delu delavnice so si udeleženci na terenu ogledali nekaj projektov izraelskega ornitološkega društva, kot so npr. monitoring migracije ptic, reintrodukcija jastrebov, IBA območja in projekti šol v naravi.

26. november 1998: Štetje koscev na Cerkniškem jezeru, Slavko Polak

Slavko Polak bo v predavanju strelil večletne rezultate štetja pojčih koscev na Cerkniškem jezeru. Zvedeli bomo, kako se kosci popisuje, na katerih predelih jih je največ in zakaj, kakšen je trend številčnosti, zaupal pa nam bo tudi načrt za prihodnje leto.

17. december 1998: Potovanje po Pélješcu, Korčuli in delti Neretve (2. del), Borut Rubinič in Al Vrezec

Predavatelja sta se tokrat spet odpravila iskat nove kolonije sredozemskega galeba *Larus audouinii*, poleg tega pa sta seveda v tem mediteranskem raju odkrila še marsikaj drugega.

21. januar 1999: Etiopija, Luká Božič

Predavatelj, za katerega je bilo potovanje v Etiopijo že drugo srečanje z afriškim načinom življenja, nas bo za en večer iztrgal mrzli Ljubljani in nam predstavil košček politično in ornitološko vroče Afrike.

18. februar 1999: Poročno potovanje po Norveški, Barbara in Tomaž Mihelič

Prvi obisk Norveške pred dvema letoma ju je navdušil do take mere, da sta v to deželo odšla tudi na poročno potovanje. Tokrat sta obiskala druge kraje, nekaj časa pa sta namenila tudi opazovanju ptic.

11. marec 1999: Predstavitev DOPPS-ovega dela na Ljubljanskem barju, dr. Davorin Tome

Atlas gnezdišč Ljubljanskega barja in smernice za sonaravni razvoj tega območja so gotovo dragoceno naravovarstveno gradivo, ki ga je za Barje pripravil DOPPS. O nekaterih zanimivejših rezultatih atlasa in pomembnejših območjih na Barju nam bo spregovoril Davorin Tome, ki je eden od koordinatorjev IBA Ljubljansko barje.

15. april 1999: Kosec *Crex crex* na Ljubljanskem barju, Vesna Grobelnik

Vesna Grobelnik, absolventka biologije, nam bo predstavila svojo diplomsko nalogo, med izdelavo katere je potrdila in dopolnila nekatera dognanja o življenju kosca. V nalogu je zajeta tudi telemetrijo, torej redno spremeljanje gibanja koscev, na katere je namestila oddajnike. Rezultati so izredno zanimivi!

13. maj 1999: Dvoživke Ljubljanskega barja, Katja Poboljšaj

Da bi se z njimi srečali še kako drugače kot le z madeži na cestah, smo povabili strokovnjakinjo iz Prirodoslovnega muzeja Slovenije, da nam pove nekaj več o barjanskih dvoživkah. Izvedeli boste vse o tem, kje živijo, kako se vedejo in kaj jih ogroža. Z njimi se lahko srečate skoraj v vsakem obcestnem kanalu, gorski urhi zasedejo celo zelo umazane in nato v zborih nežno, polglasno prepevajo.

AKCIJE

16. in 17. januar 1998: Januarsko štetje vodnih ptic - IWC

5. maj 1998: Popis velikega skovika, koordinira Katarina Senegačnik (061-263 988)

Dobimo se ob 21. uri na končni postaji avtobusa št. 19 na ljanskem cesti, kjer se bomo razdelili v skupine. Če imate kasetofon in posnetek petja samca velikega skovika, ju prinesite s seboj ali pa pravočasno obvestite koordinatorko, da ju potrebujete. Za sodelovanje pri popisu se prosim prijavite vsaj tri dni prej! V primeru slabega vremena je popis preložen na 12. maj.

3. teden v maju: Popis kozice na Ljubljanskem vrhu, koordinira Al Vrezec

Natančen datum, ki se bo seveda pokoraval vremenu, in vse o metodi dela izveste na tel (061) 316 943.

Letos uvajamo tudi »malo šolo« ptičjega petja in oglašanja, namenjeno začetnikom.

Poteka bo na naslednjih terenih:

10. april: Tivoli, vodi Eva Vukelič (061-654 346)

Dobimo se ob 7. uri pri Kopališcu Tivoli. Spoznali bomo petje različnih vrst sinič, drozgov in ščinkavcev.

15. maj: Cerkniško jezero, vodi Dare Šere (061-12 50 751)

Dobimo se ob 6. uri pri Cirilu (bife s kegljiščem v Dolenjem jezeru). Poslušali bomo repaljšice, trstnice, penice, rumene strnade...

5. junij: Ljubljansko barje, vodi Katarina Senegačnik (tel. 061-263 988)

Dobimo se ob 21. uri na končni postaji avtobusa št. 6 pri Dolgem mostu. Spoznali bomo kosca, velikega skovika, recnega cvrčalca, kobiličarja, možvirsko trstnico in malega slavca.

14. avgust: Ormož, vodita Luka Božič in Damijan Denac (tel. 062-106 533 ali 062-106 532)

Dobimo se ob 8. uri na železniški postaji v Ormožu. Naučili se bomo prepoznavanja pobrežnikov po obarvanosti, oglašanju in obnašanju. Če imate teleskop, ga prinesite s seboj.

ŠTAJERSKA SEKCIJA DOPPS

Spoštovani,

po poletnem počitku nadaljujemo z aktivnostmi Štajerske sekcije DOPPS. Pred Vami so nova predavanja, izleti in akcije; vkljuno vabljeni! Novost, ki jo bomo uveli z letošnjim letom, je srečanje članov štajerskega konca in okolice, na katerem boste lahko izrazil svoje želje, predloge in morebitno kritiko ali pa prejeli kakšen koristen nasvet izkušenih ornitologov.

Predavanja potekajo vsako prvo sredo v mesecu ob 18:00 uri na Pedagoški fakulteti v Mariboru, Koroška cesta 160, Oddelek za biologijo, predavalnica 0.67. Za dodatne informacije o izletih in akcijah se obrnite na kontaktne osebe na pripisano telefonsko številko.

PREDAVANJA:

4. november 1998 Etiopija (Luka Božič).

Slovenski ornitologi obiščemo tudi kakšno drugo celino. Etiopija

slovi med afriškimi deželami po mnogih ptičjih endemitih. Nekatere nam bo skupaj z ostalo ptičjo favno prikazal Luka, ki Afriko že kar dobro pozna, saj Etiopija ni prva afriška država, ki jo je obiskal. Večer obeta vroč afriški potopisni spektakel!

2. december 1998 Ad hoc uvod v metodologijo štetja vodnih ptic (Borut Štumberger, Luka Božič, Damijan Denac).

V januarju se slovenski ornitologi udeležujemo mednarodnega januarskega štetja vodnih ptic (IWC): s predavanjem vabimo Vse, ki hočejo dan ali dva posvetiti štetju in opazovanju ptic, da se na to tudi dobro pripravijo. Metode, cilje in morebitne težave pri določevanju in štetju vodnih ptic Vam bodo predstavili kar trije ornitologi.

6. januar 1999 Navadna čigra Sterna hirundo (Damijan Denac).

O tej elegantni prebivalki naših rek, ki je po polpreteklih posegih vodarjev skoraj gotovo zapisana smrti nam bo poročal vodja projekta postavite umetnih splavor za čigro; po zaslugu članov Štajerske sekcije DOPPS je Slovenija bogatejša za kolonijo navadne čigre.

3. februar 1999 Črna štoklja Ciconia nigra (dr. Peter Sackl).

Na Avstrijskem Štajerskem gnezdi 30-40 parov črne štoklje v Sloveniji pa doslej še ni ustreznih kvantitativnih raziskav. Predavatelj bo opisal status črne štoklje v Avstriji in Evropi, seznanil pa nas bo tudi z metodami, ki nam bodo še kako koristile pri letošnjem kartiraju črnej štoklje na Štajerskem in Prekmurju (glej izlet!). Poskrbljeno je za prevod v slovenski jezik.

3. marec 1999 Veliki skovik Otus scops - kazalec ekološkega pomena tradicionalne kulturne krajine Goričkega (Borut Štumberger).

Gotovo ste med dopustom na morju zvečer slišali onomatopoetični "iju" velikega skovika. Vendar skovik naseljuje tudi notranjost Slovenije, kjer pa se število vse bolj krči. Predavatelj bo poročal o številnosti, višinski razširjenosti in izbiri

teritorija te vrste v letu 1997 na Goričkem.

14. april 1999 Kosec Crex crex (dr. Peter Trontelj).

Ptico, katere življenjski prostor se je v zadnjih letih v Evropi drastično skrčil, nam bo predstavil vodilni slovenski in uveljavljen evropski poznavalec te vrste. Izvedeli bomo kakšen je koščev življenjski slog, zakaj je njegovo "brušenje kose" potihnilo na večini štajerskih travnikov in kakšno je stanje in perspektive za to globalno ogroženo vrsto.

Predavanje bo potekalo drugo sredo v mesecu!

AKCIJE:

16. - 17. januar 1999 Januarsko štetje vodnih ptic - IWC (informacije: Borut Štumberger, tel.: 062/761 000).

Rezervirajte si čas za najpomembnejša dneva za vodne ptice v letu 1999! Popis vodnih ptic poteka v soboto in nedeljo v vsej Evropi. Navodila, obrazce in karte za štetje prejmete po pošti v prvem tednu januarja 1999.

17. april 1999 Čiščenje stene za breguljko (informacije Boris Kočvar, tel.: 062/701 159).

S hrvaškimi kolegi bomo v mejnem območju med Slovenijo in Hrvaško pripravili dve peščeni steni za breguljko.

je ob 7:30 uri pred OŠ v Središču ob Dravi. Storite kaj za breguljko!

7. - 8. avgust 1999 Mednarodno štetje zlatovrank (informacije: Franc Bračko, tel.: 062/29 086 ali

Borut Štumberger, tel.: 062/761 000).

Žal število letajočih zlatovrank v tem desetletju pri nas kritično nazaduje. Štetje je idealna priložnost, da vidimo eno najbolj ogroženih naših ptic. V času štetja se rade zadržujejo v majhnih skupinah. Po Vaši telefonski prijavi se bomo dogovorili za razdelitev območij.

IZLETI:

19. december 1998 Ptújsko jezero (Luka Božič, tel.: 062/106 533 ali Borut Štumberger, tel.: 062/761 000). Največja stalna vodna površina v Sloveniji pozimi kot magnet privlači vodne ptice. Kdor še ni videl race sivke, čopaste črnice ali malega žagarja, naj se udeleži izleta. Ne bo mu žal! Sicer pa je izlet mišlen kot priprava na januarsko štetje vodnih ptic in praktično nadaljevanje predavanja o metodologiji štetja vodnih ptic. Zbor ob 8. uri na železniški postaji Ptuj, izlet bo trajal 5 ur. Priporočljivi sta topla obleka in obutev. Izlet je namenjen spoznavanju, druženju in izmenjevanju strokovnih mnenj med člani vseh sekcijs, zato ste nanj še posebej toplo vabjeni!

27. februar 1999 Lent - Maribor (Jakob Smole, tel.: 062/211 883).

Izlet za začetnike in tiste, ki bi radi vedeli, kaj pravzaprav počnemo ornitologi. Sprehodili se bomo do jezu v Melju. Zbor ob 9. uri pri stari trti na Lentu, izlet bo trajal 4 ure.

11. april 1999 Mura - Zg. Bistrica (Franc Bračko, tel.: 062/29 086).

Ob Muri so ohranjeni največji poplavni gozdovi pri nas. Tu še živi črna štoklja. Ker ne vemo, koliko parov tukaj gnezdi bomo poskušali prešteti pare v svatovskem letu. Dobimo se ob 7:30 uri; za podrobne informacije poklicite vodjo izleta.

22. - 25. april 1999 Hortobagy, Madžarska (Jakob Smole, tel.: 062/211 883, med vikendom).

V pusto narodnega parka Hortobagy bodo že prijeteli sto tisoči ptic na svoja gnezdišča: opazovali bomo velike droplje, modre tačnice, pritlikave kormorane, čaplje zličarke, sabljarke, sokola plenilca, prlivko, črnorepe kljunače, velike bobnarice ipd. Za ta sanjski izlet z vnaprej zagotovljenimi superlativi je število prijav žal omejeno na devet (9) oseb. Nočitev z zajtrkom je 30 DEM. Prevoz z osebnimi avtomobili. Za rezervacijo in zavarovanje je potrebna kavčja 5000 SIT, ki se bo vstela v Vaše stroške. Več informacij na pripisanem telefonu.

SREČANJE:

21. november 1998 Ob pogledu na Dravo in vodne ptice se bomo v soboto v prostorih gostilne Ribič na Ptuj ob 17.00 uri srečali člani Štajerske sekcije in med seboj izmenjali mnenja, ideje ter kritike. Ker je v prijetnem vzdušju pričakovati več kot zanimivo izmenjava različnih pogledov in načrtov za prihodnost je pričakovati kasen odhod. Srečanje članstva bi naj postalо tradicionalno. Ponovno srečanje na istem mestu in ob isti uri bo v soboto 27. 3. 1999.

PODOBE IZ NARAVE

Ob letošnjem Dnevu Zemlje je Celjska Mohorjeva na pobudo ekološko kulturnega društva Živozeleni ponatalnila zgodbe, ki so izšle ob začetku stoletja. V knjigi Franca Pengova Podobe iz narave so posrečene in navrhane zgodbe o Vodomcu, Kraljici noči, Jerebici, Vrabčku, Kukavici, Rastlinski pošti, Materinski skrbi narave v jeseni, Bogomoljki, Prazni hiši, ki so vredne branja in ogleda ilustracij Antonia koželja.

"Pri tem se popotnicam večkrat godi zelo slabo; o Lahih so nam pravili večkrat v šoli, kako grdo mesarijo naše ljubljenke, kadar gredo na jug ali pa se vrčajo nazaj vse utrujene. Na stotočo naših najboljših pevk, katerih oskubenata telesa dado komaj en grizljaj pečenke, se pomori vsako leto. Silno žalostno je za prijatelja narave, če mora gledati, kako prodajo v gorenje italijanskih mestih na stotine naših ptic, nataknjene na zice, za malo drobiža."